

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Secvnda Controversia. An facta suppositione, quòd diuina persona duas
assumeret humanitates, vel vnam humanitatem & vnam Angelicam
naturam, id quod vni naturæ conueniret, tribueretur eidem personæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

tes actu eandem humanitatem, quam vna persona simul habens duas humanitates dicenda sint simpliciter vnus homo; consequens est vt si hæc illis successiue conueniant, in vtroque casu maneat vnus homo simpliciter; vt etiam in *allegata sect. 3.* Suarez aduertit: posita tamen assumptione successiua maior quædam esset diuersitas inter composita sibi succedentia, quam esset inter eadem composita simul assumptionem terminantia; quoniam in priori casu differret posterius à priori, sicut ens à non ente: prius enim compositum altero succedente cessaret; atque ideo minus improprie dici posset, Patre cui inisset humanitas à filio dimissa, esse diuersum hominem ab eo, qui dicebatur de filio & in eo casu plures esse homines filium olim incarnatum, & Patrem actu habentem humanitatem, quam dicerentur plures homines Pater & Filius, si eandem simul assumerent humanitatem; quod idem dicendum est in eo casu, quo ponitur vna persona plures successiue naturas assumere; comparatione eiusdem persone simul eadem naturas assumentis.

Conclusiones
deductæ,
& probatæ.

PRIMA CONCL. Si vna persona diuina duas assumeret humanitates, diceretur vnus homo duas habens humanitates. Hæc est D. Th. hic ad secundum, & patet ex dictis vbi aduerte verba illa: duas habens humanitates non esse modificantia, aut diminuentia rationem vnitatis; sed distinguunt hominem simpliciter vnum ab alio homine simpliciter vno; quia homo vnam tantum habens humanitatem est vnus vnitatem simpliciter ex vtraque parte deriuata scilicet ex parte naturæ & ex parte suppositi: homo verò duas habens humanitates est vnus simpliciter propter vnitatem suppositi, vt hic ait S. D. ad secundum spectata verò naturarum pluralitate, non est vnus homo sed plures. Sed quoniam hæc sola non sufficit, vt verè & absolute dicatur esse plures homines; cum requiratur etiam pluralitas suppositorum; ideo proprie & simpliciter est vnus homo, & ita loquendum est.

SECUNDA CONCLVS. Si Filius Dei assumeret duas humanas naturas, & secundum vnam vocaretur Iesus, & secundum aliam vocaretur Ioannes, essent plures homines, considerata causa & ratione pluralitatis communi cuiuslibet nomini substantiuo concreto, quæ est pluralitas naturarum. Hæc exprimit mentem D. Th. in 3. vt patet ex supradictis.

TERTIA CONCLUSIO: In prædicto casu dici posset Iesum & Ioannem esse plures homines secundum quid, & vnus homo secundum quid, prout secundum quid distinguitur contra simpliciter acceptum, prout idem est quod omnibus modis. Declaratur & probatur hæc conclusio. Et primò quoad primam partem; quoniam hæc pluralitas non est secundum omnia; sed tantum secundum vnum requisitum ad pluralitatem nominis substantiuum, scilicet secundum naturarum pluralitatem; ergo est pluralitas secundum quid. Quoad alteram verò partem probatur etiam eodem modo: quoniam hæc vnitas non est secundum omnia, quæ possunt concurrere ad vnitatem concreti substantiuum; sed tantum secundum vnum sc. secundum suppositi vnitatem; non est autem secundum vnitatem nature; quia duplex est natura; ergo non esset tunc vnus homo simpliciter, i. omnibus modis, quibus esse potest vnus homo; cum tamen sit vnus simpliciter, id est sine addito vel absolute: & in hoc sensu vera est prima sententia.

Argumenta,
& solutio.
nes.

CONTRA primam conclus. sunt argum. quæ proponunt & soluant Med. super hoc ar. & Suarez

A disp. 13. sect. 3. quæ per ea, quæ supra notata sunt facile diluuntur. Ex quibus etiam satisfieri potest argumentis ex doctrina D. Th. deductis, ac præsertim ex 3. loc. sup. not.

SECUNDA CONTROVERSIA.

An facta suppositione, quod diuina persona duas assumeret humanitates, vel vnam humanitatem & vnam Angelicam naturam, id quod vni naturæ conueniret, tribueret vtrique eidem persone etiam vt sustinet aliam naturam?

SVAR. in suo comm. ad hunc a. opinionem tueretur affirmantem; quam sequitur Montagnoli super hoc art. dicens id concedere D. Tho. in 3. d. 5. q. 2. art. 5. ad 2. Vbi ait: si filius Dei assumeret duas humanitates & secundum vnam vocaretur Iesus, & secundum alteram Petrus, hæc esset vera: Petrus est Iesus. Sed oppositum docet Caietanus hic ad tertium dicens, futuram non esse tunc communionem conuenientium illi personæ secundum vnam naturam assumptam cum conuenientibus illi secundum aliam naturam assumptam, & posse tunc mori secundum vnam & viuere secundum aliam; adeo vt mortuo Verbi gratia Iesu, non posset dici mortuus Petrus; sed bene diceretur mortuus Deus & Dei filius, & similiter viuo Petro tantum, non verè diceretur viuus Iesus sed viuus Deus & Dei filius. Quam sententiam sequuntur Medin. & Valent. super hoc art.

PRINCIPIVM huius definiendæ Controversiæ sumendum est ex responsione S. D. hic ad 3. Offendunt argumentum: vbi statuit differentiam inter propriam diuinæ personæ naturam & humanitatem aut quamlibet aliam naturam assumptam possibilem, quod diuina persona est sua Dei; non autem sua humanitas. Ex qua sequitur alia differentia nimirum vt cuiusque assumptæ naturæ fuerit hypostaticè per se primò coniuncta diuina persona, eidem toti naturæ secundariò Deitas vnietur, non autem humanitas: sed hæc alteri assumptæ naturæ in vna diuina persona vtrique personaliter vnita per accidens iungeretur manente inter vtramque distinctione; non secundum substantiam solum sed etiam secundum locum. Et ex hac secunda sequitur tertia differentia, videlicet in eo casu nullam esse communicationem eorum quæ vni assumptæ naturæ conueniunt & de ea prædicantur, cum ijs quæ secundum aliam assumptam naturam eidem personæ conueniunt & de illa prædicantur; immò (vt ante diximus ex Caietano) posset simul mori secundum vnam & viuere secundum aliam, &c. Sed obseruandum est differentiam hanc intelligendam esse de prædicatione substantiali & per se, qualis est ea quæ de Deo seu persona Verbi prædicantur ea quæ sunt hominis, & è contra, vt patet ex qu. 16. sic enim non prædicarentur de persona diuina subsistente in vna assumpta natura ea, quæ secundum alteram assumptam naturam illi conuenirent, sed prædicatione tantum per accidens: sicut nunc in Petro musico & medico prædicatur musicum de medico, & è contra, propter vtriusque conjunctionem in vno supposito; & eadem ratione dici verè potest musicum curare & medicum cantare; quæ tamen sunt prædicationes omnino per accidens. Ex quo patet veram esse doctrinam Caietani dicentis, communicationem idiomatum inter duas Christi naturas in concreto significatas ex eo provenire, quod diuinitas & per-

Sententia
doctorum.

Resolutio.
Offendunt
partem non
genuam esse
verè loquē-
do de prædi-
catione per
se, affirmant
tem aut esse
verè loquē-
do de prædi-
catione per
accidens.

sona Verbi sunt omnino idem; non autem ex eo præcisè quòd sit vna persona subsistens in vtraque natura: intelligenda est enim de prædicatione per se: si verò de communicatione sermo sit secundum quemcunque prædicandi modum, siue per se siue per accidens, sola sufficiet vnitas personæ subsistentis in vtraque natura: & in hoc deceptus fuisse videtur Suarez inter duos prædictos prædicationis modos non distinguens.

Conclusio. Ex dictis sequitur hæc VNICA CONCLVSIO: Si diuina persona duas eiusdem, aut etiam diuersæ rationis naturas assumeret, non esset inter eas concretè sumptas idiomatum communicatio cum prædicatione per se; sed tantum cum prædicatione per accidens.

Obi. CONTRA concl. argumentatur Suarez primò: Quia communicatio idiomatum, quæ est inter duas Christi naturas concretè sumptas, non fundatur in hoc, quòd diuinitas & persona Verbi sunt omnino idem; sed in hoc quòd vna & eadem persona sub vtraque natura subsistit, & pro ea supponunt nomina naturam ipsam significantia in concreto; ergò esset inter duas naturas idiomatum communicatio. Antecedens probatur primò; quia duæ formæ accidentales existentes in eodem supposito communicant in prædicatis. Secundò si Verbum duas assumpsisset naturas scilicet Angelicam & humanam, bona esset huius exppositorij syllogismi consequentia: Hic homo patitur; ergò Verbum patitur: rursus sed Verbum est hic Angelus: ergò hic Angelus patitur. *Resp.* falsum esse antecedens loquendo de prædicatione per se. Ad primam probationem dico communicationem illam esse secundum prædicationem per accidens, vt patet in hac propositione; album est musicum. Ad secundam admissa prima consequentia, dico, propositionem illam subsumptam; sed Verbum est hic Angelus, dupliciter intelligi posse: Vno modo, vt hoc suppositum quod est Verbum secundum se sit idem realiter, quod illud suppositum, quod est Angelus, & sic vera tunc esset illa propositio, sed falsa est consequentia ex ea deducta, videlicet; ergo Angelus patitur per se loquendo: Alio modo, vt illud suppositum, quod est Verbum, non solum secundum se, sed etiam ea ratione, qua conuenit illi passio, sit idem quod suppositum Angeli: & in hoc sensu falsa est illa propositio; quia persona Verbi non est passibilis, nisi ratione humanitatis, secundum quam est persona humana; constat autem Verbum vt est persona humana, non posse esse personam Angelicam; & idè in argumento est fallacia accidentis; quia Verbum tunc esset idem in ratione suppositi vt sic cum Angelo & homine, sed non esset idem secundum rationem suppositi talis & talis naturæ puta humanæ & Angelicæ; quia Verbum vt suppositum, non dicit vnionem aut subsistentiam in humana aut in Angelica natura: & idè homo & Angelus tunc conuenirèt tam cum Verbo quam inter se in ratione suppositi: sed inter se differrent secundum naturas seu secundum vniones ad naturas, & secundum subsistentiam in tali & in tali naturæ; ac proinde fallacia manifestè committitur accidentis; quoniam ex eo, quòd secundum vniam rationem extremam per se vniantur in medio, concluditur quòd etiam inter se conueniant secundum id quo distinguuntur tam inter se quàm ab ipso medio: non est igitur hoc argumentum exppositorium, sed deceptorium. Pro confutatione etiam huius argumenti faciunt ea, quæ latè scriptimus in 1. p. q. 28. a. 3. Contr. vnica de sensu il-

lius principij: Quæcunque vni & eidem sunt eadem, sibi inuicem sunt eadem.

Secundò arguit: quia S. Th. in 3. dist. 1. q. 2. a. 5. ad ob. 2. mittit hanc communicationem idiomatum in eo casu. *Resp.* D. Th. ibi communicationem hanc admittere secundum prædicationem per accidens; non autem per se: illa enim prædicatione Petrus est Iesus, non est prædicatione per se, sed per accidens, sicut hæc: album est musicum.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum fuerit magis conueniens, quòd persona filij assumeret humanam naturam, quàm alia persona diuina.

AD octauum sic proceditur. Videtur, quòd non fuerit magis conueniens filium Dei incarnari, quàm Patrem, vel Spiritum sanctum. Per mysterium enim Incarnationis, homines ad veram Dei cognitionem sunt perducti: secundum illud Ioan. 18. In hoc natus sum, & ad hoc veni in mundum, vt testimonium perhib. veritati. Sed ex hoc, quòd persona filij Dei est incarnata, multi impediti fuerunt a vera Dei cognitione, ea quæ dicuntur de Filio secundum humanam naturam referentes ad ipsam Filij personam: sicut Arius, qui posuit inæqualitatem personarum propter hoc, quòd dicitur Ioan. 14. Pater maior me est. Qui quidem error non prouenisset, si persona Patris incarnata fuisset: nullus enim æstimasset Patrem Filio minorem. Magis ergo videtur fuisse conueniens, quòd persona Patris incarnaretur quàm persona Filij.

Præterea, Incarnationis effectus videtur esse recreatio quedam humane naturæ, secundum illud Gal. vlt. In Christo Iesu neque circumcisio aliquid valet, nec præputium, sed noua creatura. Sed potentia creandi appropriatur Patri. Ergo magis decuisset Patrem incarnari, quàm Filium.

Præterea, Incarnatio ordinatur ad remissionem peccatorum: secundum illud Matth. 1. Vocabis nomen eius Iesum: ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum. Remissio autem peccatorum attribuitur Spiritui sancto, secundum illud Ioan. 20. Accipite Spiritum sanctum, quorum remis. pec. re. eis. Ergo magis congruebat personam Spiritus S. incarnari quàm personam Filij.

Sed contra est, quòd Damas. dicit in 3. lib. In mysterio Incarnationis manifestata est sapientia, & virtus Dei: sapientia quidem, quia inuenit difficillimam solutionem pretij, quàm decentissimam: virtus autem, quia victum fecit rursus victorem. Sed virtus, & sapientia appropriantur Filio: secundum illud 1. Cor. 1. Christum Dei virtutem, & Dei sapientiam. Ergo conueniens fuit personam Filij incarnari.

Respondeo dicendum, quòd conuenientissimum fuit, personam Filij incarnari. Primò quidem ex parte vnionis. Conuenienter enim ea, quæ sunt similia, vniantur. Ipsius autem personæ Filij, qui est Verbum Dei attenditur vno quidem modo communis conuenientia ad totam creaturam: quia verbum artificis, id est, conceptus eius, est similitudo exemplaris eorum, quæ ab artifice fiunt. Vnde Verbum Dei, quod est æternus conceptus eius, est similitudo exemplaris totius creature. Et idè sicut per participationem huius similitudinis, creaturæ sunt in proprijs speciebus instituta, sed mobiliter: ita per vnionem Verbi ad creaturam non participatam, sed personalem, conueniens fuit reparari creaturam in ordine ad æternam, & immobilem perfectionem. Nam, & artifex per formam artis conceptam, qua artificiatum condidit, ipsum si collapsum fuerit, restaurat. Alio modo habet conuenientiam specialiter cum humana natura, ex eo quòd